

Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije pri poučevanju in učenju angleščine v otroštvu

MIHAELA BRUMEN, HELENA KRUSIČ & TOMAŽ ZUPANČIČ

Povzetek Prispevek se osredotoča na uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije pri učenju tujega jezika angleščine v nižjih razredih, in sicer primerjalno na osnovi raziskave, ki je zajela tri države, Slovenijo, Španijo in Turčijo, z vzorcem 313 učiteljev. Raziskava je del projekta SBATEYL (2014-1-TR01-KA201-013197). Temeljila je na deskriptivni in kavzalni neeksperimentalni metodi empiričnega pedagoškega raziskovanja. Cilj je bil odkriti nivo temeljnih znanj o spletnih tehnologijah in stopnjo uporabe le-teh pri učiteljih, ki poučujejo tuji jezik na razredni stopnji. Na podlagi statističnih razlik lahko trdimo, da slovenski učitelji primerjalno s španskimi in turškimi redkeje uporabljajo računalniške tehnologije (virtualne svetove, bloge, računalniške igre, digitalne zgodbe, avdiomateriale) pri poučevanju tujega jezika v nižjih razredih.

Ključne besede: • zgodnja angleščina • informacijsko-komunikacijska tehnologija • projekt SBATEYL • primerjalna študija • učni načrt •

NASLOVI AVTORJEV: dr. Mihaela Brumen, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Oddelek za razredni pouk, Koroška cesta 160, 2000 Maribor, Slovenija, e-pošta: mihaela.brumen@um.si., Helena Krušič, prof., Druga osnovna šola Slovenij Gradec, Kopališka ulica 29, 2380 Slovenij Gradec, Slovenija, e-pošta: helena.krusic@guest.arnes.si, dr. Tomaž Zupančič, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Oddelek za predšolsko vzgojo, Koroška cesta 160, 2000 Maribor, Slovenija, e-pošta: tomaz.zupancic@um.si.

DOI 10.18690/1855-4431.10.4.427-444(2017), UDC: 37.091.64:004:811.111

ISSN 1855-4431 tiskana izdaja / 2350-4803 spletna izdaja © Revija za elementarno izobraževanje
Dostopno na: <http://journals.um.si> in <http://rei.pef.um.si>

The Use of ICT in English Language Teaching and Learning in the Primary Education

MIHAELA BRUMEN, HELENA KRUŠIČ & TOMAŽ ZUPANČIČ

Abstract The article introduces the use of ICT in teaching English as a foreign language to young learners. It describes a comparative study within three countries, Slovenia, Spain, and Turkey, including 313 teachers. The research is a part of the large-scale EU project SBATEYL (2014-1-TR01-KA201-013197). It is based on the descriptive and causal non-experimental method of empirical pedagogical research. The study explores foreign language teachers' basic knowledge about web technologies and the level of the use thereof in classes. The results show that Slovenian teachers, teaching a foreign language to young learners, do not use computer technologies (virtual worlds, blogs, computer games, digital stories, audio materials) as often as their Spanish or Turkish colleagues.

Keywords: • early English • ICT • project SBATEYL • comparative study • curriculum •

CORRESPONDENCE ADDRESS: dr. Mihaela Brumen, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Oddelek za razredni pouk, Koroška cesta 160, 2000 Maribor, Slovenia, e-mail: mihaela.brumen@um.si, Helena Krušič, prof., Second Primary School Slovenj Gradec, Kopališka ulica 29, 2380 Slovenj Gradec, Slovenia, e-mail: helena.krusic@guest.arnes.si, dr. Tomaž Zupančič, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Oddelek za predšolsko vzgojo, Koroška cesta 160, 2000 Maribor, Slovenia, e-mail: tomaz.zupancic@um.si

DOI 10.18690/1855-4431.10.4.427-444(2017), UDC: 37.091.64:004:811.111
ISSN 1855-4431 Print / 2350-4803 On-line © 2017 The Journal of Elementary Education
Verfubar um: <http://journals.um.si> und <http://rei.pef.um.si>

Uvod

Živimo v času globalne informacijske družbe. Na vsakem koraku se srečujemo z novimi informacijami. Hiter razvoj moderne informacijske tehnologije ima posledično velik vpliv na družbo in na večji del našega življenja, tudi v (osnovni) šoli. Informacijska tehnologija je vpletena v vzgojno-izobraževalni sistem ter prinaša nove možnosti uporabe, ki vplivajo na sodoben način poučevanja in učenja (Sacks in Jones, 2011; Škerlavaj, 2003). Uporaba računalnika, svetovnega spleta, interaktivnih tabel, virtualnega učnega okolja, spletnih učilnic predstavljajo zanimivejšo pot do znanja – s sliko, besedilom, animacijami, videom, torej z vizualno in zvočno informacijo (Bratina, 2012a). Tako lahko učenci nove vsebine (v tujem jeziku) sprejemajo preko različnih zaznavnih sistemov (Ribič, 2009), s tem pa prilagodimo pouk različnim kognitivnim značilnostim in učnim stilom posameznika, saj spodbuja ustvarjalnost ter spontane, igrive in socialne dimenzije pouka (Strmšek Turk, 2013). Toda številni avtorji (Strmšek Turk, 2013; Bratina, 2012b; Lai, 2006) opozarjajo tudi na pasti uporabe tehnologije pri pouku. Nepravilna ali pretirana uporaba tehnologije pri učnem procesu vodi do dehumanizacije pouka in slabo vpliva na učenje, predvsem v nižjih razredih osnovne šole. Zato sta vloga učitelja in njegova pravilna zasnova učnega procesa osrednjega pomena. Učitelj (tujega jezika) s svojo izbiro ter s primerno uporabo vsebin s pomočjo sodobne tehnologije učencu posreduje nove (tujejezikovne) učne vsebine, ga motivira, popestri pouk, dodatno ponazori obravnavano vsebino ali pripomore k večji učinkovitosti sprejemanja učne snovi pri pouku (tujega jezika).

Namen članka je raziskati temeljna znanja in uporabo spletnih tehnologij pri učiteljih, ki poučujejo tuji jezik na razredni stopnji osnovne šole (OŠ), in sicer v treh deželah: v Sloveniji, Španiji (področje Madrida) in Turčiji. Podatke za raziskavo smo pridobili v okviru projekta Erasmus+, mednarodna strateška partnerstva (natančneje ga predstavljamo v nadaljevanju), v katerem sodelujejo štiri države: Turčija kot glavna koordinatorica projekta ter Španija, Italija in Slovenija kot sodelujoče članice. Pridobljeni rezultati bodo v pomoč tako učiteljem, ki poučujejo tuji jezik v osnovni šoli, kot vodstvenim delavcem in načrtovalcem učnih načrtov za tuje jezike, saj se morajo učitelji (tujih jezikov) dobro zavedati možnosti in nujnosti uporabe sodobne tehnologije pri pouku, biti dobro seznanjeni z aktualnimi e-programi, njihovo prednostjo in pomanjkljivostjo (Ribič, 2009).

Projekt SBATEYL

Učiteljem tujih jezikov je na voljo veliko različnih učnih gradiv, pripomočkov in portalov za učinkovit in uspešen vzgojno-izobraževalni proces. Primanjkuje pa virov, ki podpirajo samorefleksijo učiteljev (tujih jezikov), pri kateri so v ospredju učitelj in njegove potrebe, upoštevanje njegovih idej, (samo)vrednotenja in izkušnje iz prakse (Sandholtz, 2002). Učitelj (tujega jezika) na ta način sprejema in razvija nove, inovativne pristope, ki se lahko spremenijo v dolgoročne prakse in izboljšajo kakovost (tujejezikovnega) pouka (Fullan, 2007; Wolter, 2000), učiteljeve strokovne kompetence ter vplivajo na učiteljevo strokovno samopodobo in izboljšajo odnose med sodelavci (Waters in Vilches, 2012). Projekt, ki ga predstavljamo, skuša odpraviti to vrzel ter spodbuja učitelje tujih jezikov k

njegovi uporabi v praksi, med drugim k uporabi modula vključevanja sodobnih tehnologij pri pouku tujega jezika na nižji stopnji osnovne šole.

Glavni cilj projekta z naslovom *A Web and School-based Professional Development Project for Foreign Language Teachers of Young Learners* (SBATEYL), št. 2014-1-TR01-KA201-013197, je bil oblikovati program strokovnega izpopolnjevanja učiteljev, ki poučujejo tuje jezike v otroštvu, v okviru katerega bi se učitelji seznanili z najnovejšimi smernicami in metodološkimi pristopi poučevanja in učenja tujih jezikov v otroštvu (od 6- do 12-letnih učencev). Pri projektu so sodelovale tako univerze (v Sloveniji Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta) kot učitelji iz osnovnih šol (iz Slovenije Osnovna šola Duplek). Strokovnjaki s fakultet so predstavili sodobne pristope in samorefleksijske dejavnosti poučevanja tujih jezikov v otroštvu. Učitelji iz osnovnih šol pa so jih v svojih razredih, pod nadzorom strokovnih sodelavcev, kritično pregledali, pilotirali oziroma praktično preizkusili v praksi. Gradivo je dostopno na spletnem portalu projekta (<http://www.sbateyl.org/>). Projekt vsebuje 10 modulov, v katerih so učitelji samostojno in kritično preverjali in vrednotili (inovativne) pristope pri svojem pouku (tujega) jezika na nižji stopnji osnovne šole. Posamezni moduli vsebujejo vsebine, vezane na splošne pristope, metode in karakteristike mlajših učencev (od 6 do 12 let), ki se učijo tujega jezika na nižji stopnji OŠ, na razvijanje slušnih, govornih ter osnovnih bralnih in pisnih zmožnosti v tujem jeziku, besedišče, prve stike s slovnico, medkulturne kompetence, uporabo sodobne tehnologije pri pouku tujega jezika ter preverjanje, vrednotenje in ocenjevanje učenčevih dosežkov pri tujejezikovnem pouku. Projekt je trajal 36 mesecev in je bil končan 31. 8. 2017.

Z modulom, ki vključuje sodobne tehnologije pri pouku tujega jezika na nižji stopnji osnovne šole, želimo razvijati in spodbujati zmožnosti za refleksijo, samorefleksijo in evalvacijo ter spodbujati napredek pri povezavi tujejezikovnega pouka in sodobne tehnologije.

Učenje tujega jezika s pomočjo sodobne tehnologije

Posodobljeni Učni načrt za angleščino (2016) ter Učni načrt za tuji jezik v 2. in 3. razredu (2013) med cilje vključevanja posameznih ključnih kompetenc v pouk angleščine uvrščata tudi »*digitalno pismenost: učenci pri pouku angleščine kritično uporabljajo informacijsko-komunikacijsko tehnologijo za pridobivanje, vrednotenje in shranjevanje informacij, za njihovo tvorjenje, predstavitev in izmenjavo ter za sporazumevanje in sodelovanje v mrežah na svetovnem spletu*« (Učni načrt. Angleščina, 2016, str. 8–9). V naši raziskavi primerjalno ugotavljamo znanja in uporabo spletnih tehnologij pri učiteljih, ki poučujejo tuji jezik od 6- do 12-letne učence v treh deželah, zato v nadaljevanju predstavljamo nekaj raziskav oziroma študij primera, ki vključujejo sodobno tehnologijo v pouk poučevanja tujega jezika na nižji stopnji osnovne šole ter nudijo pozitivne izkušnje učencev in učiteljev do njihove uporabe v razredu.

S pomočjo tehnologije lahko učenci komunicirajo med seboj (v tujem jeziku), pogosto z naravnimi govorniki jezika, ki se ga učijo, ali pa z učenci, ki so šele začetniki učenja (tujega) jezika in se morajo pogosto urediti v ciljnem jeziku ter spoznavati druge kulture in običaje.

To jim omogočajo na primer videokonference, osebna srečanja na daljavo ali pa osebna srečanja s pomočjo virtualnega sveta (npr. *Second Life*, *Active Worlds*, *Open Sim*). V virtualnem svetu učenci sodelujejo med seboj, razvijajo skupne vsebine s pomočjo igre vlog, diskusij, e-knjig, predstav, razstav. Učenci na razredni stopnji lahko uspešno soustvarjajo vsebine in razvijajo bralne in pisne zmožnosti (v tujem jeziku) z izmenjavo krajših besedil, kot so npr. pisanje e-sporočil, razvijanje skupnih blogov ali wiki strani (Terrell, 2011; Wang in Vásquez, 2012; Woo idr., 2011).

Pim (2013) v članku *Innovations in learning technologies for English language teaching* konkretno ponazarja devet primerjalnih študij, ki so nastale s pomočjo učiteljev praktikov, ki so uspešno poučevali angleščino na podlagi uporabe tehnologije v šolah po širnem svetu. Predstavi projekt (EDU2012 17859) španskih raziskovalk Melinde Dooly in Dolors Masats (dostopno na <http://pagines.uab.cat/pads/en/content/pilot-project-0>), nazorno prikaže sodelovanje katalonskih in kanadskih prvošolcev, ki so se s pomočjo virtualnega sveta *Second Life*, avatarja Snoopy in preprostih navodil v angleščini sprehodili skozi virtualno galerijo in s pomočjo programa Glogster izdelali e-knjigo srečanja dveh (virtualnih) lokalnih umetnikov. Pim (2013) opisuje videokonferenco petošolcev na Tajvanu, pri kateri je angleški naravni govorec prebral tradicionalno zgodbo. Učenci so spremljali ilustracije zgodbe s pomočjo računalniškega zaslona, ob tem pa so lahko postavljali vprašanja in komunicirali z naravnim govorcem o vsebini zgodbe v prvem jeziku. Učitelj – naravni govorec je pripravil delovne liste za učence. Ti so izboljšali izgovorjavo v angleščini in si obogatili angleško besedišče. Učitelji, ki poučujejo tuji jezik na razredni stopnji, lahko za razvijanje bralnih in pisnih zmožnosti uporabijo *Simple English Wikipedia* ki vključuje poenostavljena besedila v angleščini, Wordle (www.wordle.net), kjer učenci primerjajo različne vrste besedil med seboj ali obravnavajo besedišče iz različnih vsebin. Uporabni so tudi programi, s pomočjo katerih učenci ustvarijo svoje digitalne zgodbe, na primer 2Simple Create-a story (www.2simple.com), Storybird (<https://storybird.com/>), Xtranormal (<http://www.xtranormal.com/>), Scriptcreator (<https://sites.google.com/view/osasc/home-page>). Učenčeve izdelke lahko učitelji objavijo na različnih blogih, internetnih straneh ali v e-knjigah.

Lai in Wen (2012) predstavljata aktivno vlogo učenja tujega jezika z uporabo digitalne igre *Talking Island*. Razvijanje govornih zmožnosti v tujem jeziku (angleščina) predstavlja na Tajvanu, kjer večina prebivalstva govori kitajsko, največji izziv. Učencem govorjenje in izgovorjava v angleščini predstavljata največ težav, saj imajo nizko samopodobo in jih je sram govoriti pred sošolci. Da bi se približali učencem in jih motivirali k aktivni uporabi govornih zmožnosti v angleščini, so pri pouku angleščine v tretjem razredu osnovne šole (N = 24) izvedli eksperiment, v katerem so učenci preizkusili uporabo digitalne igre oziroma igro vlog (prav tam). V igri otrok igra vlogo »super junaka«, ki mora zaščititi svojega hišnega ljubljénčka pred napadom pošasti. Na poti učenec izvaja različne naloge, v katerih mora uporabiti svoje govorne zmožnosti v angleščini. Ob tem svoj govor posname v poseben mikrofón, ki se pojavi na zaslonu. Računalniški program analizira govor učenca in mu s pomočjo petih zvezdic nudi povratno informacijo o njegovem govoru in izgovorjavi (prav tam). Učenec ima ob koncu tudi vpogled v svoje učno-govorne dosežke. Eksperiment je pokazal, da učenje s pomočjo

digitalne igre spodbuja učenčevo aktivno udeležbo pri pouku tujega jezika (80 %), zmanjšuje strah pred govorom in izgovarjavo v tujem jeziku (70 %), spodbuja njihovo motivacijo, samozavest ter razvija govorne zmožnosti v angleščini tako pri pouku kot tudi izven njega (prav tam), čeprav ima lahko negativne posledice na otrokov vid ali zasvojenost z igranjem in uporabo računalnika. Hampshire Ethnic Minority and Traveller Achievement Service je v Veliki Britaniji opravil raziskavo, ki temelji na bralni praksi s pomočjo zvočnih knjig (*Talking books – Talking pens and stickers*). Zvočne knjige omogočajo, da lahko poslušalci ob poslušanju sledijo tiskani izdaji knjige in se s tem naučijo pravilne izgovarjave ali popravijo narobe naučene besede. Spletna tehnologija in programska oprema nudita mladim bralcem tudi možnosti za vajo branja v podpornem okolju s povratno informacijo. Uporabniki ob tem tudi izboljšajo govor v angleščini (Pim, 2013). V zadnjih letih je bilo opravljenih veliko primerjalnih študij, ki predstavljajo posamezne primere uporabe računalniške tehnologije pri učenju angleščine, primanjkuje pa raziskav, ki predstavljajo uporabo sodobne tehnologije pri pouku tujega jezika v vrtcu in v nižjih razredih osnovne šole. V nadaljevanju predstavljamo znanja in možnosti uporabe sodobne tehnologije pri pouku angleščine v otroštvu.

Namen raziskave

Namen raziskave je bil ugotoviti nivo temeljnih znanj o spletnih tehnologijah in stopnjo uporabe le-teh pri učiteljih, ki poučujejo tuji jezik (TJ) v zgodnjem obdobju osnovne šole, in sicer primerjalno v treh državah, Sloveniji, Španiji (področje Madrida) in Turčiji. Z rezultati raziskave bomo doprinesli k učinkovitejšemu oblikovanju študijskega programa za izpopolnjevanje učiteljev, ki poučujejo tuji jezik v otroštvu. Študijski program bo vključeval sodobne smernice uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije pri pouku tujega jezika v otroštvu, ki jih bodo učitelji lahko uporabili pri svojem vzgojno-izobraževalnem delu.

Metodologija

Raziskava temelji na deskriptivni in kavzalni neeksperimentalni metodi empiričnega pedagoškega raziskovanja. Podatki so bili zbrani na vzorcu 313 učiteljev tujega jezika iz treh primerjanih držav (Španija, področje Madrida – 100, Turčija – 100 in Slovenija – 113). Za zbiranje podatkov smo uporabili vprašalnik, ki je bil del projekta SBATEYL. V okviru projekta razvit vprašalnik je vseboval 95 vprašanj zaprtega tipa. Vprašalnik je raziskoval različne metodične pristope poučevanja tujega jezika učencev v starosti od 6 do 12 let. Zajemal je različna področja, in sicer:

1. jezikovne zmožnosti – poslušanje, branje, govor in pisanje,
2. uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT),
3. medkulturne kompetence,
4. vrednotenje jezikovnih zmožnosti.

V okviru te raziskave predstavljamo le podatke, ki so vezani na uporabo IKT pri pouku TJ v otroštvu (deset trditev).

Cronbachov koeficient ($\alpha = 0,916$) potrjuje visoko zanesljivost uporabljenega instrumenta.

Podatki spletnega vprašalnika so bili pridobljeni maja 2015 in analizirani ob uporabi deskriptivne in inferencialne statistike (f, f%, Kruskal-Wallisov preizkus).

Udeleženci

Raziskava zajema 313 anketiranih učiteljev, ki poučujejo tuji jezik (angleščino) učence v starosti od 6 do 12 let. V preglednici 1 so podane splošne značilnosti vzorca glede na državo, število udeležencev, njihovo povprečno starost, spol, število delovnih let, izobrazbo ter povprečno število učencev v razredu.

Preglednica 1: Značilnosti vzorca

	TUR	ŠPA	SLO	Spol		Delovna doba (v letih)				Izobrazba		\bar{x}	
				Ženski - f %	Moški - f %	1-4 - f %	5-9 - f %	10-14 - f %	15-19 - f %	+20 - f %	Razredni učitelj - f %		Učitelj tujega jezika - f %
313	100	100	113	85,68	14,32	32,76	25,84	22,65	6,91	11,79	22,04	78,29	22,58
34,53	28,03	38,33	37,23	78,00	22,00	61,00	22,00	13,00	3,00	1,00	0,00	100,0	24,31
85,68	78,00	87,00	92,03	78,00	22,00	61,00	22,00	13,00	3,00	1,00	0,00	100,0	24,31
14,32	22,00	13,00	7,97	14,32	22,00	61,00	22,00	13,00	3,00	1,00	0,00	100,0	24,31
32,76	61,00	17,00	20,30	32,76	25,84	22,65	6,91	11,79	22,04	78,29	22,58		
25,84	22,00	29,00	26,54	25,84	22,00	22,65	6,91	11,79	22,04	78,29	22,58		
22,65	13,00	24,00	30,97	22,65	6,91	11,79	22,04	78,29	22,58				
6,91	3,00	8,00	9,73	6,91	11,79	22,04	78,29	22,58					
11,79	1,00	22,00	12,38	11,79	22,04	78,29	22,58						
22,04	0,00	22,00	44,13	22,04	78,29	22,58							
78,29	100,0	78,00	56,87	78,29									
22,58	24,31	24,11	19,33	22,58									

Kot vidimo v preglednici 1, so v vzorec zajeti učitelji najmlajši v Turčiji (povprečna starost 28 let), v primerjavi z učitelji iz Slovenije (37 let) in Španije (38 let). V vseh treh delih vzorca prevladujejo ženske (med 78 in 92 %). 81,25 % vzorca ima do 15 let delovnih izkušenj. Glede na vrsto izobrazbe opazimo, da je bilo v Sloveniji v vzorec učiteljev, ki poučujejo tuji jezik, zajetih 44,13 % profesorjev razrednega pouka. Ti za poučevanje tujega jezika opravijo dodatno izobraževanje. Med anketiranimi učitelji v Španiji je bilo takšnih 22 %. Ti učitelji poučujejo ali v zasebnih ali v javnih šolah, kjer morajo opraviti strokovni izpit s tega področja. V Turčiji poučujejo tuj jezik le učitelji tujega jezika. Iz

preglednice lahko razberemo še, da glede na število otrok v razredu izstopa Slovenija, v kateri je v razredu povprečno 19 učencev, v Španiji in Turčiji pa približno 5 več.

Rezultati

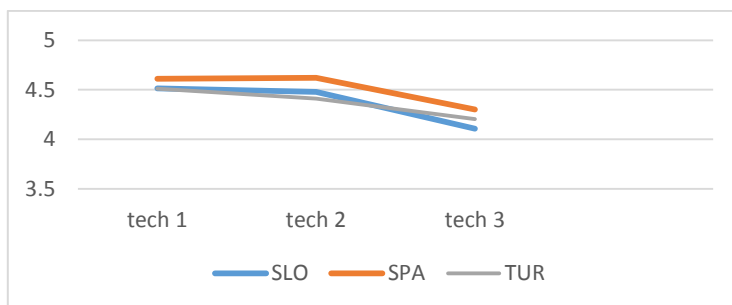
V nadaljevanju predstavljamo izide anketnega vprašalnika. V prvem sklopu vprašanj nas je zanimalo, v kolikšni meri se anketiranci zavedajo, poznajo in aktivno uporabljajo spletne tehnologije, namenjene poučevanju tujega jezika. Anketiranci so za odgovore imeli na voljo petstopenjsko lestvico (strongly agree – se zelo strinjam (5), agree – se strinjam (4), neutral – ne vem (3), disagree – se ne strinjam (2), strongly disagree – se zelo ne strinjam (1)).

Izidi so predstavljeni v preglednici 2, odnosi med odgovori posameznih delov vzorca pa tudi na grafu 1.

Preglednica 2: Izidi in interpretacije prvega sklopa trditev

Trditev	Država			Kruskal-Wallisov test	
				χ^2	P
1. Zavedam se možnosti, ki jih ponujajo spletne tehnologije.	SLO	4,513	145,04	4,597	0,100
	SPA	4,610	166,96		
	TUR	4,510	160,56		
2. Poznam nekatere spletne strani, oblikovane posebej za poučevanje angleščine mlajših otrok.	SLO	4,479	148,62	3,992	0,136
	SPA	4,620	169,52		
	TUR	4,410	153,95		
3. Sem aktiven uporabnik spletnih tehnologij pri poučevanju angleščine mlajših otrok.	SLO	4,106	144,67	3,875	0,144
	SPA	4,300	164,99		
	TUR	4,204	162,95		

Kot lahko razberemo iz preglednice 2, imajo učitelji v Sloveniji, Španiji in Turčiji podobno izkušnjo z uporabo spletnih tehnologij. Med njimi ni statistično značilnih razlik. Podobno ugotavljamo za drugo vprašanje. Nadalje smo ugotovili še, da anketirani učitelji menijo, da se zavedajo izobraževalnih možnosti, ki jih ponuja spletna tehnologija pri pouku TJ v otroštvu. Učitelji vseh treh držav prav tako izjavljajo, da so aktivni uporabniki spletnih tehnologij pri poučevanju zgodnje angleščine. Tudi v tem delu odgovorov ni statistično značilnih razlik.



Graf 1: Izidi in interpretacije prvega sklopa trditev

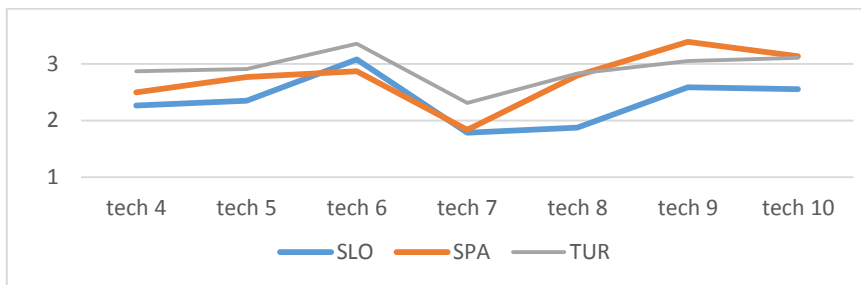
Kot lahko razberemo iz preglednice 2, imajo učitelji v Sloveniji, Španiji in Turčiji podobno izkušnjo z uporabo spletnih tehnologij. Med njimi ni statistično značilnih razlik. Podobno ugotavljamo za drugo vprašanje. Nadalje smo ugotovili še, da anketirani učitelji menijo, da se zavedajo izobraževalnih možnosti, ki jih ponuja spletna tehnologija pri pouku TJ v otroštvu. Učitelji vseh treh držav prav tako izjavljajo, da so aktivni uporabniki spletnih tehnologij pri poučevanju zgodnje angleščine. Tudi v tem delu odgovorov ni statistično značilnih razlik. Na grafu 1 opazimo, da je tudi odnos med vsemi tremi vprašanji pri vseh treh delih vzorca enak. Učitelji se najbolj strinjajo s trditvijo glede zavedanja možnosti, ki jih pri poučevanju tujega jezika ponujajo aktualne tehnologije, malo slabše so ovrednotili svoje poznavanje spletnih strani, oblikovanih posebej za poučevanje angleščine mlajših otrok, najmanj pa so izražali strinjanje s trditvijo, da so tudi sami aktivni uporabniki teh strani.

V drugem sklopu vprašanj nas je zanimalo, v kolikšni meri anketiranci dejansko uporabljajo posamezne digitalne in spletne možnosti uporabe IKT pri pouku tujega jezika. Možnosti smo grupirali v: virtualni svetovi, računalniške igre, socialna omrežja, spletne jezikovne združbe, blogi, digitalne zgodbe in video ter digitalno avdiogradivo. Anketiranci so tudi tokrat za odgovore imeli na voljo petstopenjsko lestvico, tokrat z možnostmi od *vedno* do *nikoli* (always – vedno (5), very often – zelo pogosto (4), sometimes – včasih (3), rarely – redko (2), never – nikoli (1)). Izidi so predstavljeni v preglednici 3, odnosi med odgovori posameznih delov vzorca pa tudi na grafu 2.

Preglednica 3: Izidi in interpretacije drugega sklopa trditev

Trditev	Država			Kruskal-Wallisov test	
		χ^2	P		
4. Pri jezikovnem pouku mlajših otrok uporabljam virtualne svetove: Second Life, Sanalika, Language Lab.	SLO	2,265	139,05	11,540	0,003
	SPA	2,500	154,57		
	TUR	2,870	179,71		
5. Pri poučevanju angleščine učencev v zgodnjem obdobju uporabljam računalniške igre: Age of Empire, Sims.	SLO	2,354	137,25	9,366	0,009
	SPA	2,770	163,69		
	TUR	2,910	172,64		
6. Pri poučevanju angleščine učencev v zgodnjem obdobju uporabljam socialna omrežja: Facebook, Twitter, YouTube.	SLO	3,079	153,99	6,149	0,046
	SPA	2,870	143,56		
	TUR	3,360	173,84		
7. Pri poučevanju angleščine učencev v zgodnjem obdobju uporabljam spletne jezikovne združbe: Xlingo, Livemocha.	SLO	1,787	144,66	11,012	0,004
	SPA	1,840	148,00		
	TUR	2,310	179,95		
8. Pri poučevanju angleščine učencev v zgodnjem obdobju uporabljam bloge: Wordpress, Blogger, Wix, Pbworks.	SLO	1,876	119,45	32,574	0,000
	SPA	2,800	176,43		
	TUR	2,830	180,01		
9. Pri poučevanju angleščine učencev v zgodnjem obdobju uporabljam digitalne zgodbe in video: Storybird, Xtranormal, Scriptcreator.	SLO	2,592	126,74	21,421	0,000
	SPA	3,390	179,12		
	TUR	3,054	169,07		

10. Pri poučevanju angleščine v zgodnjem obdobju uporabljam digitalno avdiogradivo: Irfanviews, Seashore, Gimp, Audacity, VoiceThread.	SLO	2,557	133,28		
	SPA	3,140	171,31	12,727	0,002
	TUR	3,110	169,50		



Graf 2: Izidi in interpretacije drugega sklopa trditev

Kot je razvidno iz preglednice 3, v primeru tega sklopa vprašanj obstajajo med deli vzorca statistično pomembne razlike pri vseh sedmih trditvah. Glede uporabe virtualnih svetov najpogosteje to tehnologijo uporabljajo učitelji v Turčiji ($n = 2,870$), sledijo jim španski ($n = 2,500$) in slovenski učitelji ($n = 2,265$). Razlika med državami je statistično značilna na nivoju $P = 0,003$. Glede vpletanja računalniških iger podatki kažejo, da so spet učitelji v Turčiji med najbolj aktivnimi uporabniki le-teh ($n = 2,910$). Nekoliko nižje so to trditev rangirali španski učitelji ($n = 2,770$). Učitelji v Sloveniji so med manj aktivnimi uporabniki ($n = 2,354$). Razlika med državami je statistično značilna na nivoju $P = 0,009$. Pri uporabi socialnih omrežij med učitelji vseh treh omenjenih držav nastajajo statistično značilne razlike na nivoju $P = 0,046$. Uporaba socialnih omrežij pri poučevanju TJ v zgodnjem obdobju je spet najpogostejša med učitelji v Turčiji ($n = 3,360$), sledijo učitelji v Sloveniji ($n = 3,079$). Španski učitelji so tisti, ki v primerjavi s preostalima dvema državama socialna omrežja uporabljajo najmanj ($n = 2,870$).

Uporaba spletnih jezikovnih združb pri poučevanju v zgodnjem obdobju je statistično značilna na nivoju $P = 0,004$. Najvišja je med učitelji v Turčiji ($n = 2,310$), sledijo španski učitelji ($n = 1,840$), najnižja je med učitelji v Sloveniji ($n = 1,787$). Uporaba blogov je statistično značilna na nivoju $P = 0,000$. Iz rezultatov razberemo, da učitelji v Turčiji ($n = 2,830$) in Španiji ($n = 2,800$) skoraj v istem obsegu uporabljajo bloge pri poučevanju TJ v otroštvu. Slovenski kolegi jih pri poučevanju TJ v nižjih razredih sicer aktivno uporabljajo ($n = 1,870$), a v primerjavi z učitelji iz Španije in Turčije precej manj. Aktivna uporaba digitalnih zgodb in videa je pri poučevanju TJ v zgodnjem obdobju statistično značilna na nivoju $P = 0,000$. Najvišje so jo rangirali španski učitelji ($n = 3,390$), sledijo učitelji iz Turčije ($n = 3,054$). Najnižji rang uporabe digitalnih zgodb in videa pri poučevanju TJ pa je pri slovenskih učiteljih ($n = 2,592$). Uporaba digitalnih avdiomaterialov pri poučevanju TJ v zgodnjem obdobju je spet najvišja v Španiji ($n = 3,140$), sledi Turčija ($n = 3,110$). Slovenski učitelji digitalne avdiomateriale uporabljajo manj pogosto ($n = 2,557$). Razlika med državami je statistično značilna na nivoju $P = 0,002$. Na grafu 2 vidimo razmerje med vprašanji in deli vzorca ter ugotovljamo, da se ti prepletajo. Odgovori slovenskih učiteljev so v večini primerov nižji od ostalega vzorca,

pri niti enem vprašanju niso najvišji, tam se izmenjujeta turški in (pri zadnjih dveh vprašanjih) španski del vzorca. Največjo stopnjo uporabe tehnologij vidimo pri uporabi socialnih omrežij (tech 6 na grafu 2), v primeru španskega dela vzorca pa tudi pri uporabi digitalnih zgodb in videa (tech 9).

Razprava

Pri interpretaciji prvega sklopa trditev (preglednica 2 in graf 1) smo ugotovili, da se učitelji v Sloveniji, Turčiji in Španiji pri svojem delu srečujejo s tehnologijo in se zavedajo možnosti, ki jih ta ponuja. Ob tem se zavedajo, da so nekatere spletne strani oblikovane posebej za namen poučevanja TJ v otroštvu. Anketirani učitelji v Sloveniji, Turčiji in Španiji uporabljajo spletne tehnologije za namen poučevanja TJ v otroštvu. Razliko smo opazili med zavedanjem in poznavanjem možnosti, ki jih IKT ponuja, ter dejansko uporabo teh možnosti. Poznavanje možnosti, ki jih neko področje ponuja, še ne pomeni dejanske uporabe. Spodbujanje aktivne rabe tega, kar je sicer znano, se lahko izvaja s pomočjo seminarjev, delavnic in podobnega, na katerih bi učitelje usposabljali za delo s sodobnimi tehnologijami.

Obdelava podatkov drugega sklopa trditev (preglednica 3 in graf 2) kaže, da znotraj pridobljenih trditev nastajajo statistično značilne razlike. Iz grafičnega prikaza 2 je razvidno, da so turški oziroma španski učitelji vse omenjene trditve rangirali višje od slovenskih učiteljev. Iz tega sklepamo, da slovenski učitelji pri poučevanju TJ v otroštvu morda redkeje uporabljajo virtualne svetove, računalniške igre, bloge, digitalne zgodbe, video ter digitalne avdiomateriale v primerjavi z anketiranimi učitelji v Španiji in Turčiji. Pri interpretiranju teh podatkov smo imeli v mislih tudi drugi vidik, po katerem je vsaj delno mogoče tudi, da so bili slovenski učitelji pri izpolnjevanju ankete nekoliko bolj zadržani in so pojme pogosto, včasih in redko dojemali drugače od kolegov iz Španije ali Turčije. Podrobna analiza podatkov naše raziskave nadalje kaže, da so turški učitelji trditve od 4 do 8 rangirali najvišje. Turški učitelji pri poučevanju tujega jezika v nižjih razredih OŠ v primerjavi s španskimi in slovenskimi še pogosteje uporabljajo virtualne svetove (Second Life, Sanalika, Language Lab) in zelo pogosto uporabljajo tudi računalniške igre (Age of Empire, Sims). Rezultati naše raziskave kažejo, da učitelji pri pouku tujega jezika v otroštvu uporabljajo socialna omrežja (Facebook, Twitter, YouTube) in da so hkrati uporabniki spletnih jezikovnih združb (Xlingo, Livemocha) in blogov (Wordpress, Blogger, Wix, Pbworx) – najpogosteje turški učitelji, sledijo španski in slovenski učitelji. Španski učitelji pa so najpogostejši uporabniki digitalnih zgodb (npr. Storybird, Xtranormal, Scriptcreator) ter digitalnih avdiogradiv (npr. Irfanviews, Seashore, Gimp, Audacity, VoiceThread). Slovenski učitelji jih ne uporabljajo tako pogosto.

Eden izmed možnih razlogov za takšne rezultate je lahko ta, da je v Turčiji med anketiranimi učitelji bilo več moških (22 %) kot žensk, še bolj pa dejstvo, da je kar 61 % turških anketirancev imelo do 5 let delovne dobe. Sicer pa turški učitelji vključujejo aktualno tehnologijo, na primer digitalne zgodbe, v pouk tujega jezika v otroštvu. To nam dokazuje enoletni projekt, izveden na zasebni šoli Terakki Foundation Schools v Turčiji (Istanbul). Projekt je vodila mentorica (Pim, 2013), učiteljica angleščine, Özge Karaoğlu,

ob sodelovanju z učitelji praktiki s področja umetnosti in oddelka informacijsko-komunikacijske tehnologije. Namen projekta je bil ustvariti e-knjigo. V projekt so bili vključeni pet in šest let stari učenci. Učenci so bili zelo motivirani ob dejstvu, da bodo sami postali digitalni oglaševalci in avtorji e-knjige, ki jo bodo podelili s prijatelji, družino in celim svetom. Omenjena učiteljica poučuje angleščino s pomočjo zabavnih aktivnosti, ki temeljijo na vsakdanjih temah (barve, števila, hrana). Pri pouku otrok izbere vsebine. Izbrana tema za ustvarjanje e-knjige je bila otrokom blizu in jih je tudi motivirala k aktivnemu sodelovanju. Sodelovanje učiteljev likovne umetnosti ter področja IKT pa je omogočilo, da so otroške risbe, nastale pri tem projektu, predstavili ter iz njih ustvarili animacijo. Osrednjo vlogo v interaktivni knjigi sta imela dva izmišljena junaka – otroka Bubble in Pebble. Projekt je dostopen na strani [www.bubbleandpebble.com](http://itunes.apple.com/us/app/bible-and-pebble-story/id444909635?mt=8) oz. <http://itunes.apple.com/us/app/bible-and-pebble-story/id444909635?mt=8>.

V nadaljevanju je projekt ustvarjanja e-knjige s pomočjo glavnih junakov z imenom Bubble in Pebble pripomogel k temu, da so učenci pod vodstvom učiteljice mentorice ustvarili tudi spletno stran (prav tam). Ta ponuja jezikovne igre, preko katerih poteka učenje angleščine s pomočjo različnih vsebin, ki so otrokom blizu (barve, oblike, hrana, števila, živali). Ta primer lahko služi tudi drugim učiteljem kot zgled, kako lahko pri učenju s pomočjo spletnih tehnologij združujemo vsebino in jezik (CLIL – *Content and language integrated learning*).

Tudi španski učitelji so uporabniki sodobne tehnologije pri pouku TJ v otroštvu. Projekt *Travelling through arts* (Pim, 2013) raziskovalk Melinde Dooly in Dolors Masats iz univerze *Universitat Autònoma de Barcelona* (UAB) nakazuje, da je Španija ena izmed tistih držav, v kateri učitelji pri poučevanju TJ v otroštvu pogosto uporabljajo sodobne tehnologije. Omenjeni raziskovalki sta ob sodelovanju z učitelji pripravniki preučevali, kako lahko tehnologija olajša učenje angleščine. V prvem letu projekta se je šola s šestletniki iz Katalonije povezala s šolo v Kanadi. Projekt je zajemal medpredmetna področja umetnosti, družboslovja in tujega jezika. Učenci obeh šol so raziskovali življenje enega izmed lokalnih umetnikov. Obiskovali so galerije in preučevali umetnikovo delo. Ob tem so imeli možnost, da svoje ugotovitve delijo preko blogov, Wikipedije ali »face-to-face« komunikacije v virtualnem svetu. Uporabljali so enostavnejše jezikovne strukture v angleščini. Tehnologija virtualnega sveta *Second Life* je učencem obeh šol v Kanadi in Španiji omogočala aktivno diskusijo o zbranih ugotovitvah o dveh lokalnih umetnikih. Način pridobivanja znanja angleščine, kot je prikazan v tem projektu (<http://teachertefl.edu.glogster.com/travellingthruart/>), je zelo uspešen, poučen in nazoren. Otroku v obdobju od 6 do 12 let so računalniške igre, ki jih srečuje v vsakdanjem življenju, zelo blizu. Raziskava kaže, da tako turški kot španski učitelji zelo pogosto uporabljajo računalniške igre za potrebe poučevanja TJ v otroštvu. Mawer in Stanley (2011) navajata primerjalno študijo s področja uporabe računalniških iger za izobraževanje (Edugaming). Raziskava je bila opravljena v Španiji, natančneje v Barceloni. Učiteljica Kyle Mawer (FLT) se je z učenci, starimi od 10 do 12 let (stopnja B2), lotila učenja angleščine s pomočjo računalniške igre za izobraževanje No5. Omenjena igra je last podjetja *3wish*. Igro je izbrala na osnovi lastnih kriterijev: igra naj bo splošno dostopna, brezplačna, grafično primerna in privlačna ter vsebinsko ustrežna starostni stopnji učencev. Pred igro so učenci prejeli učni list z nalogami. Naloge so

vsebovale besedišče, ki bi lahko bilo težavno za razumevanje. Pripravila je tudi preprosta navodila, ki so vsebovala slike. Ta navodila, imenovana »walkthrough«, so bila učencem v pomoč, saj so jih vodila skozi igro in uspešno popeljala do konca zahtevne igre. Učenci so tako s pomočjo slik prepoznali besedišče v TJ – angleščini, in sicer tisto, ki so ga potrebovali in ki bo sledilo v igri. Ob tem je vsak par učencev med igro prejel še ključna vprašanja za razmislek. Ta vprašanja so pomagala usmerjati pozornost na opisni jezik igre (prav tam).

Čeprav dobljeni rezultati kažejo, da slovenski učitelji ne uporabljajo sodobne tehnologije pri pouku TJ v otroštvu tako pogosto kot njihovi kolegi v Turčiji in Španiji, pa se tudi v Sloveniji izvajajo mnoge tovrstne dejavnosti. Projekt VIA (Vzgojno-izobraževana akademija za otroke), ki se je izvajal v obliki popoldanskih dejavnosti znotraj zasebne šole, na primer vsebuje aktivnosti, pri katerih so učenci v starosti od 6 do 12 let lahko s pomočjo tabličnega računalnika (Apple) in Appsov (računalniške igre, digitalne zgodbe, video) pridobivali in utrjevali znanje angleščine. Računalniške dejavnosti za učence v starostnem obdobju od 6 do 12 let so se razvijale s pomočjo računalniške in programske podpore Skupine FMC Group ter njegovih podjetij Proservisa in Miške (Izobraževanje in organizacija na: <https://www.facebook.com/Via.Vzgojno.izobrazevalna.akademija.>).

O kakovostni uporabi digitalnih in spletnih tehnologij v Sloveniji pričajo mnoge posamezne aktivnosti, ki se odvijajo po šolah. Osnovna šola, na kateri poučuje soavtorica tega prispevka, je v šolskem letu 2016/17 namenila 18 ur individualnemu pouku angleškega pouka za nadarjene učence v 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju (VIO). V tem okviru je bilo v letnem delovnem načrtu avtorice navedeno, da je pouk oblikovan po sklopih v okviru razpoložljivih ur. Ob načrtovanju so bile izbirane vsebine, ki so učencem blizu. Ob tem so imele osrednji pomen tudi želje in ideje otrok. V letni delovni načrt individualnega pouka za nadarjene učence v 1. VIO so bile vključene tudi vsebine na podlagi medpredmetnega povezovanja (matematika, spoznavanje okolja, umetnost) in delo z računalniško tehnologijo. Kot končni produkt dela je soavtorica načrtovala oblikovanje raziskovalne naloge, v kateri so učenci raziskovali svoje interesno področje (npr. razvijanje bralnih zmožnosti v TJ, učenka 2. razreda, ki že tekoče bere nove zapise v TJ). To je področje, ki jih zanima in o katerem že precej vedo (živali, transport, šport). Raziskovanje njihovega močnega področja omogoča razpoložljiva računalniška tehnologija (računalniki, splet). Učenci raziskujejo svoje področje s pomočjo izbranih spletni strani, to je strani, ki so oblikovane posebej za poučevanje TJ v otroštvu, in sicer (<http://www.sciencekids.co.nz>, <http://easyscienceforkids.com/earth-science/weather/>, <https://learnenglishkids.britishcouncil.org/en/word-games/transport-1>, <http://www.kidsbutterfly.org/life-cycle>).

Vsak učenec je kot končni izdelek s pomočjo slikovnega gradiva oblikoval e-plakat v programu Glogster, ki ga je v preprostih in krajših povedih predstavil sošolcem v okviru pouka TJ angleščine. Predstavitev zaključne projektne naloge je bila za učence dodatna motivacija, saj so tako predstavili svoje znanje v TJ in računalniške tehnologije. Ob stalnem spremljanju učitelja, njegovi razlagi, spodbudah in usmeritvah so nastale zanimive naloge. Takšno delo spodbuja kreativnost pri mlajših učencih in jih še dodatno motivira za učenje TJ, kajti učenci se tujega jezika najlažje naučijo, kadar so sami aktivni, kreativni, o njem ne razmišljajo, temveč so izpostavljeni dejavnostim, ob katerih uživajo.

Sklep

Uporaba digitalnih in spletnih tehnologij je tako kot na vseh drugih področjih tudi na področju izobraževanja eno izmed najhitreje in najbolj ekspanzivno razvijajočih se področij. Izredno hiter razvoj tehnologij in orodij od učiteljev zahteva stalno, sprotno, hitro in neprestano učenje. Posodabljanje znanj, povezanih z izobraževalno-komunikacijsko tehnologijo, in prilagajanje novim možnostim ter pogojem dela je izziv, ki so mu podvrženi učitelji vseh področij in na vseh nivojih izobraževanja. Resda se v teh pogojih bolje znajdejo mlajši učitelji, kar smo ugotovili tudi z našo raziskavo, vseeno pa je to naloga vseh učiteljev, ne samo mlajših, tako po letih kot učiteljskem stažu. Tehnologija se pri poučevanju uporablja od najzgodnejših stopenj izobraževanja naprej, s čimer se je ukvarjala tudi naša raziskava. V zadnjih letih je bilo po vsem svetu opravljenih veliko primerjalnih študij, ki v osnovi temeljijo na primerih uporabe računalniške tehnologije pri učenju angleščine v vrtcu in v nižjih razredih osnovne šole. Medtem ko se otroci s tehnologijo srečujejo v vsakdanjem življenju, lahko obseg razpoložljive tehnologije močno podpre učitelja, in sicer tako pri njegovem delu v razredu kot tudi doma. Ob vseh razpoložljivih aplikacijah za učenje jezika imajo učitelji tujega jezika neprimerljivo priložnost, da ob stalnem zniževanju proizvodnih stroškov razpoložljive tehnologije, vse večjega mrežnega kritja in povečane hitrosti prenosa podatkov ter razvoja spleta skozi učni načrt in načine učenja resnično spoznajo potrebe učencev 21. stoletja (Pim, 2013). Na podlagi izsledkov raziskave nadalje sklepamo, da je zavedanje in uporaba aktualnih tehnologij pri poučevanju tujega jezika v zgodnjem obdobju pri slovenskih učiteljih primerljiva z njihovi kolegi v tujini, konkretno v primerjavi s turškimi učitelji in učitelji tujega jezika v Španiji, na področju mesta Madrid. Slovenski učitelji se, čeprav statistično značilno manj pogosto, zavedajo, da lahko s pomočjo IKT pouk tujega jezika na razredni stopnji OŠ individualizirajo, ga prikrojijo individualnim potrebam in spoznavnim možnostim učencem ter tako oblikujejo pouk, ki temelji na reševanju problemov in na razvijanju višjih ravni mišljenja. Seveda pa bi bile potrebne nadaljnje raziskave, ki bi ugotovljale, katere metode, pristope in oblike dela ter katera dodatna znanja pri učiteljih tujega jezika na nižji stopnji OŠ terja uporaba IKT pri pouku, s katerimi bi miselno in motivacijsko razgibali učence in se izognili njihovim morebitnim spremljevalnim pastem.

Države, ki težijo k napredku, se vedno bolj zavedajo pomembnosti (in nujnosti) digitalne pismenosti in obilice prednosti, ki jih ta prinaša na vseh področjih, torej tudi v šolstvu, zato temu področju namenjajo več pozornosti in sredstev. Na konkretnem nivoju bi k dvigu kakovosti izobraževanja na tem področju dodatno pripomoglo aktivnejše izobraževanje učiteljev tujega jezika za uporabo digitalnih in spletnih možnosti, tako na permanentnem kot na dodiplomskem študijskem nivoju.

Summary

Fast development of information technology has consequently great influence on the society, on the major part of our life, and also on (primary) school. The use of computers, the World Wide

Web, interactive boards, virtual learning environment, and web classrooms present a more interesting way to obtain knowledge. However, many authors call attention to the traps of the use of technology in education. Unsuitable use of it in the learning progress can lead to the dehumanisation of lessons and it may adversely influence the learning process, especially at the primary level. Therefore, the role of the teacher and his/her effective planning of the use of ICT in the learning process are here of central importance.

The English as a Foreign Language (EFL) Curriculum (2016) and the Curriculum of Foreign Language Teaching and Learning in the 2nd and 3rd Grade (2013) place digital literacy among the goals of the inclusion of individual key competences into English lessons (EFL Curriculum, 2016, p. 8-9). New technologies available (e.g. interactive boards, laptop computers, pads, wireless network, the Internet) enable our lessons to connect with the wide world, which is a rich source of information and where multiple contents come to the fore. With their help also younger learners can experience the learning process more intensely and in this way they can completely plunge into the contents. With the help of technologies pupils can communicate among themselves (in a foreign language), very often with native speakers of the target language or with pupils who are beginners in learning a foreign language and who have to practice the target language and get to know other cultures, customs or habits. They can use a videoconference, personal distance meetings, or personal meetings with the help of the virtual world (e.g. Second Life, Active Worlds and Open Sim).

The article introduces the basic knowledge and the use of web technologies of foreign language teachers to young learners (6 to 12 years of age), in three countries: in Slovenia, Spain (the area of Madrid), and Turkey. The data for the research were collected in the framework of the Erasmus+ project, where four countries participate: Turkey, Spain, Italy, and Slovenia. In the first phase of the project, called *A Web and School-based Professional Development Project for Foreign Language Teachers of Young Learners* (SBATEYL), no. (2014-1-TRO1-KA201-013197), a preliminary research with the purpose to establish the viewpoints of teachers towards teaching and learning of a foreign language in childhood was carried out (e.g. viewpoints of teachers towards methods and characteristics of young learners, the development of listening, speaking, reading, and writing skills in a foreign language, vocabulary, grammar, intercultural competences, the use of modern technologies in foreign language lessons, and the assessment of pupils' achievements in foreign language lessons). The main goal of the project is to form a platform for professional development of foreign language teachers to young learners; to inform them with up-to-date methodological approaches to teaching and learning foreign languages to young learners. The present article introduces foreign language (FL) teachers' basic knowledge about web technologies and the level of the use thereof in classes, from three countries (Slovenia, Spain, and Turkey).

The results show that foreign language teachers to young learners are aware of the use and importance of modern technologies in their teaching. In the first part of the study we were interested to what extent FL teachers are aware of, know, and actively use web technologies in their foreign language teaching. As evident in the first part of items (table 2, graph 1) teachers in Slovenia, Turkey, and Spain come across technologies and are aware of the possibility that they offer in education. There are no statistically significant differences between the countries. FL teachers are conscious of the fact that some web pages are formed extra for the purpose of teaching FL to young learners.

In the second part of the study we wanted to know to what extent FL teachers actually use individual digital and web possibilities in their lessons. As evident in table 3, graph 2, there are statistically significant differences between the three countries. Turkish, respectively Spanish teachers, ranked all mentioned statements higher than Slovenian teachers. It can be concluded that Slovenian

teachers do not use computer technologies (e.g. virtual worlds, blogs, computer games, digital stories, video and digital audio materials) as often as their Turkish or Spanish colleagues.

Even though the results show that Slovenian FL teachers to young learners do not use ICT as often as their colleagues in Spain and Turkey, quality digital education with many ICT projects is also carried out in Slovenian basic schools. The awareness and the use of modern technologies in foreign language teaching to young learners of Slovenian teachers is to a large extent comparable to that of their colleagues abroad. Countries that tend to a progress have been more and more conscious of the importance (and the necessity) of digital literacy and the abundance of advantages that it brings into different fields, also into education, and that is why they dedicate more attention and funds to ICT schooling.

Literatura

- Andrin, A., Eržen, V., Kogoj, B. in Lesničar, B. (2016). *Učni načrt: Angleščina*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Bratina, T. (2012a). *Multimedijska učna gradiva in izbira strategij reševanja problemov pedagoškega raziskovanja*. Doktorska disertacija. Maribor: Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta.
- Bratina, T. (2012b). Bodoči učitelji in poznavanje (ne)varnosti na spletu. *Revija za elementarno izobraževanje*. 5 (4), 57–71.
- Crespo Garcia, R. M., Delgado Kloos, C. in Castro Gil, M. (2008). *Game Based Spelling Learning*. 38th Frontiers in Education Conference, FIE 2008. New York: Saratoga Springs.
- Eastman, D. (1998). Quality sites on the World Wide Web. Where are the good web pages? *Modern English Teacher*. 7 (2), 68–78.
- European Commission. Strategic framework – Education & Training (2020). Dostopno na: http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_en.htm
- Fullan, M. (2007). *The New Meaning of Educational Change, (4th edition)*. Abingdon, Oxon: Routledge.
- Lai, A. in Wen, S. (2012). *Evaluating an online role playing game for promoting the elementary school students' English speaking abilities*. Konferenca: Information Science and Digital Content Technology (ICIDT), 8th International Conference on, Volume: 3. Pridobljeno: https://www.researchgate.net/publication/261398895_Evaluating_an_online_role_playing_game_for_promoting_the_elementary_school_students'_English_speaking_abilities
- Mawer, K. in Stanley, G. (2011). *Digital Play: Computer games and language aims*. Peaslake: DELTA Publishing.
- Pevec Semec, K., idr. (2013). *Tuji jezik v 2. in 3. razredu*. Učni načrt. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Pim, C. (2013). Emerging technologies, emerging minds: digital innovations within the primary sector. V G. Motteram, (Ur.). *Innovations in learning technologies for English language teaching*. London: British Council. Pridobljeno: https://www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/C607%20Information%20and%20Communication_WEB%20ONLY_FINAL.pdf
- Pisanski, A. (Brez letnice). *Virtualna učilnica: Uporaba interneta pri poučevanju tujih jezikov*. Filozofska fakulteta Ljubljana. Dostopno na: <http://nl.ijs.si/isjt98/zbornik/sdjt98-Pisanski.pdf>
- Ribič, M. (2009). *Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije pri poučevanju tujega jezika v vzgojno izobraževalnem zavodu*. Informacijska družba – IS'2009. Vzgoja in izobraževanje v informacijski družbi. Dostopno na: http://profesor.gess.si/marjana.pograjc/članki_VIVID/Arhiv2009/Papers/Ribic.pdf

- Sacks, B. M. in Jones, A. B. (2011). Interact! Teaching using an interactive whiteboard. V D. S. Dunn, J. H. Wilson, J. E. Freeman, J. R. Stowell, (Ur.). *Best practices for technology - enhanced teaching and learning* (171 – 182). Oxford, New York: Oxford University Press Inc.
- Sandholtz, J. H. (2002). Inservice training or professional development: Contrasting opportunities in a school/university partnership. *Teaching and Teacher Education*. 18 (7), 815–830.
- Strmšek Turk, S. (2013). *Priprava e-učnih gradiv in pripomočkov*. Ljubljana: Andragoški center Republike Slovenije, Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Dostopno na http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/Gradiva_ESS/ACS_I_zobrazevanje/ACSIZobrazevanje_50Priprava.pdf
- Wolter, B. (2000). A participant-centered approach to INSET course design. *ELT Journal*, 54 (4), 311–318.
- Waters, A., Vilches, M. L. C. (2012). *'Tanggap, tiklop, tago' (receive, fold, keep): Perceptions of best practice in ELT INSET. Report on British Council English Language*. London: British Council. Dostopno na https://www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/B374%20ELTRP%20Report%20-%20Waters%20and%20Vilches_v8.pdf

